

Överförmyndarnämndens samtycke till arvskifte

Åtgärder

Om en underårig eller huvudman har del i ett dödsbo ska ställföreträdaren vårda dennes rätt i dödsboet. Vissa åtgärder under boutredningen kan kräva överförmyndarnämndens tillstånd. I princip är regeln den att det som gäller för förvaltning av den enskildes egendom också gäller vid dödsboförvaltningen. Överförmyndarnämndens tillstånd behövs till exempel om dödsboets fastighet eller bostadsrätt ska säljas. Det är då ställföreträdaren som ska ansöka om ett sådant tillstånd. En boutredning ska alltid avslutas genom bodelning och arvskifte eller genom avtal om sammanlevnad i oskiftat bo. I båda fallen krävs att överförmyndarnämnden samtycker till avtalet för att det ska gälla.

Ställföreträdaren ska se till att bodelning och arvskifte förrättas så snart som möjligt. Det ligger inom uppdraget att se till att tillgångarna i dödsboet tas upp till marknadsvärde och att arvsloten/laglotten för den enskilde är korrekt uträknad.

Ansökan om överförmyndarnämndens samtycke

När ställföreträdaren sedan tar del i arvskiftet för den enskildes räkning ska hen också ansöka om överförmyndarnämndens samtycke till egendomens fördelning.

Handlingar

Följande handlingar behövs för överförmyndarnämndens handläggning:

- Ansökan från ställföreträdaren
- Arvskifteshandling och bodelningshandling i original samt en bestyrkt kopia
- Arvskiftet måste vara undertecknat av ställföreträdaren för den underåriges/huvudmannens räkning samt av samtliga övriga dödsbodelägare innan det ges in till överförmyndarnämnden
- Kopia av den inregistrerade bouppteckningen jämte eventuellt testamente, om inte handlingarna redan finns hos nämnden
- Redovisningsräkning för dödsboets förvaltning för tiden från och med dödsdagen till och med skiftesdagen
- Värderingsutlåtande för fastighet, tomträtt, bostadsrätt, värdefullare lösöre

God man kan behövas

Om förmyndare och underårig är delägare i samma dödsbo får förmyndaren inte företräda den underårige, utan en god man måste förordnas. Även för de fall god man eller förvaltare och huvudmannen är delägare i samma dödsbo behövs en särskild god man. Anledningen är att man inte kan företräda sig själv och huvudmannen eller den underårige i samma rättshandling. En begäran om en sådan god man ska göras hos överförmyndarnämnden. Förslag på lämplig person som är villig att åta sig uppdraget kan lämnas.

Redovisning av arvskiftet

Om arvet överstiger ett prisbasbelopp (44 800 kr för år 2017) ska utbetalningen ske till ett överförmyndarspärtrat konto och bevis om utförd åtgärd, till exempel kontoutdrag, ska lämnas. I annat fall behövs i första hand bevis för att den underårige/huvudmannen erhållit sitt arv.

Redogörelse om skifteshinder

Om ett dödsbo inte har avslutats inom sex månader efter bouppteckningen, och inget avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo ingåtts, ska ställföreträdaren lämna en skriftlig redogörelse till överförmyndarnämnden om skälet till detta. En sådan redogörelse ska därefter och till dess att dödsboet har skiftats, eller avtal om sammanlevnad i oskiftat bo ingåtts, lämnas var sjätte månad.

Arvode till god man

Efter slutfört uppdrag är gode mannen berättigad till skäligt arvode och ersättning för utgifter för uppdraget. Arvodets storlek bestäms av överförmyndarnämnden. Arvode och ersättning för utgifter ska betalas med dödsboets medel, om inte särskilda skäl föranleder något annat. I dödsboet bör därför avsättning för arvode och ersättning till den gode mannen göras.

Arvode utgår för närvarande med 250 kr per timme. Full ersättning för utgifter utgår i den mån de är skäligen motiverade och kan styrkas. I annat fall utgår ersättning för utgifter enligt viss schablon (två procent av gällande basbelopp delat med antal månader uppdraget pågått).

Om gode mannen söker arvode och ersättning ska hen redogöra för det arbete som lagts ned i uppdraget. Av redogörelsen ska det framgå vilken tid som gått åt och vilka uppgifter som utförts.

Entledigande av tillfällig god man

I samband med att uppdraget slutförs – vilket i de flesta fall bör sammanfalla med att redovisning av arvsförfarandet ges in till överförmyndarnämnden – ska den som är tillfällig god man begära sitt entledigande från uppdraget. Uppdraget upphör när överförmyndarnämnden har fattat beslut om det.